

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับงบกำไรขาดทุนของธนาคาร คือ

2.1.1 ทฤษฎีกำไร (Theory of Economic Profits)

ในการวิเคราะห์พอดิกรรมของหน่วยธุรกิจในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ เป็นที่ยอมรับกันว่า เป้าหมายหลักที่สำคัญของหน่วยธุรกิจ โดยทั่วไป คือ การพยายามทำให้มีกำไรสูงสุด กำไรนับเป็นตัวแปรที่สำคัญยิ่งในระบบเศรษฐกิจเสรีนิยม ในอันที่จะเข้ามาจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การวิเคราะห์กำไรเชิงเศรษฐศาสตร์ สามารถนำข้อมูลซึ่งเป็นกำไรที่แท้จริงที่ได้คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของสาขา โดยนำมายิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อย ปัจจัยดังกล่าวคือ กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อพนักงาน เปอร์เซ็นต์กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถ้วนเฉลี่ย เปอร์เซ็นต์ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวม เงินฝากเทียบงบประมาณและอัตราการเตบโต รายได้ค่าตอบแทนเทียบงบประมาณและอัตราการเตบโต รายได้ที่มีใช้ค่าเบี้ยเทียบงบประมาณและอัตราการเตบโต ค่าใช้จ่ายค่าตอบแทนเทียบงบประมาณและอัตราการเตบโต เงินให้กู้ซึ่งเทียบงบประมาณและอัตราการเตบโต การรับชำระหนี้เทียบงบประมาณและอัตราการเตบโต คุณภาพสินทรัพย์เทียบงบประมาณ, อัตราการเตบโต และ อัตราการเพิ่มน้ำหนักสำหรับ ทั้งนี้ เพราะทุกๆ นี้มีโอกาสปรับปรุงให้ดีขึ้น ได้ทั้งล้วน และนำมาซึ่งความชื่นชมพอใจของลูกค้าที่มาใช้บริการของธนาคาร

การวิเคราะห์กำไรดังกล่าว จะช่วยสะท้อนภาพจริงในการดำเนินงานของสาขา ทำให้มีข้อมูลเชิงการจัดการ ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น อีกทั้งสามารถเห็นภาพรวม เพื่อหาแนวทางแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ได้อย่างทันท่วงที ในส่วนของพนักงานสาขา ก็จะได้ทราบแนวทางการประเมินผลการดำเนินงานให้สามารถปฏิบัติงานสอดคล้องกับเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแต่เดิมนั้นผลการดำเนินงานสาขาจะดำเนินตามเป้าหมายที่สำนักงานใหญ่เป็นผู้กำหนดให้ในแต่ละปีเป็นสำคัญ

นโยบายการดำเนินงานทั่วไปในการพัฒนาการเงินและการลงทุน โดยส่งเสริมการออมทรัพย์ในหมู่ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ใช้บริการฝากเงินกับธนาคารให้มากขึ้น เพื่อสามารถพัฒนาองค์กรในระยะยาว รวมถึงรักษาระดับกำไรจากการดำเนินงานในแต่ละปีไว้

ในระดับตามสมควร ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันในเสถียรภาพ และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ในฐานะธนาคารของรัฐ ดังนั้นการจัดการในการถือครองสินทรัพย์และหนี้สินที่เหมาะสมของสาขา จึงนำมาซึ่งผลการดำเนินงานที่มีกำไรอย่างมีเสถียรภาพนั่นเอง

สินทรัพย์ที่สาขาถือครอง แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. สินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non earning Assets) ได้แก่ เงินสดและเงินฝากธนาคาร, เงินให้กู้ยืมหนี้ค้างชำระมากกว่า 1 ปี, เงินกู้ยืมปรับปรุงโครงสร้างหนี้, เงินให้กู้ยืมดำเนินคดี, ดอกเบี้ยค้างรับ, สินทรัพย์ค่าวารหักค่าเสื่อมราคางาม และสินทรัพย์อื่น

2. สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (Earning Assets) ได้แก่ เงินให้กู้ยืมหนี้ค้างชำระน้อยกว่า 1 ปี, เงินให้กู้ยืมหนี้ปกติ, เงินให้กู้ยืมใช้เงินฝากเป็นประกัน, เงินให้กู้ยืมโครงการพิเศษ (โครงการที่ผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการของ ธ.ก.ส. เช่น โครงการสนับสนุนสินเชื่อแก่ สมาชิกมูลนิธิโครงการหลวง), เงินโอนให้สำนักงานใหญ่กู้ยืม หรือบัญชีเดินสะพัดสำนักงานใหญ่ ที่ปรากฏด้านเดียวรายการสินทรัพย์ในงบดุล

หนี้สินที่สาขาถือครอง แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. หนี้สินที่ไม่มีต้นทุนเงิน (Non Interest Bearing Liabilities) ประกอบด้วยเงินฝากประจำรายวัน, ดอกเบี้ยค้างจ่าย, เจ้าหนี้กองทุนที่ดิน, เจ้าหนี้อื่นโครงการพิเศษ, เจ้าหนี้อื่น และหนี้สินอื่น

2. หนี้สินที่มีต้นทุนเงิน (Interest Bearing Liabilities) ประกอบด้วยเงินฝาก ออมทรัพย์ทุกประเภท, บัตรออมทรัพย์ทวีสิน, เงินฝากประจำ, และเงินกู้ยืมจากสำนักงานใหญ่ หรือบัญชีเดินสะพัดสำนักงานใหญ่ ที่ปรากฏด้านเดียวรายการหนี้สินในงบดุล

หลักการของกำไร เป็นการพิจารณาว่า อุปทานเป็นตัวสำคัญที่กำหนดการให้สินเชื่อและการศึกษาเพดานกรรมในการจัดสรรสินทรัพย์ของสาขา จะมีข้อสมมุติที่ว่าสาขาจะต้องมีการปรับตัวในการถือครองสินทรัพย์และหนี้สิน ให้มีความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับภาระการณ์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น อัตราดอกเบี้ย, อุปสงค์ของเงินกู้, นโยบายการเงินที่ใช้โดยธนาคารกลาง นอกจากนี้ในการจัดสรรสินทรัพย์ของสาขาจึงขึ้นอยู่กับต้นทุนของการให้สินเชื่อ และผลตอบแทนจากสินทรัพย์นั้น ๆ ส่วนในด้านการจัดการหนี้สินก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน

การวิเคราะห์กำไร เป็นหลักการประเมินผลการดำเนินงานของสาขาเพื่อสะท้อนภาพรวมในการดำเนินงาน อีกทั้งใช้เป็นแนวทางส่งเสริมในการปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดได้ โดยใช้ตัวชี้วัดตัวชี้วัดของเป้าหมายงบประมาณ ที่ได้รับอนุมัติจากธนาคารเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ในการนี้ได้เพิ่มการวิเคราะห์ที่กำหนดไว้ในหัวข้อและโครงร่างเพื่อทำการค้นคว้าแบบอิสระ จาก 6 แผนงาน เป็น 8 แผนงาน โดยเพิ่มการวิเคราะห์การดำเนินงานด้าน รายได้ดอกเบี้ยรับ

และ ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ทั้งนี้เพื่อให้การวิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงานได้ครอบคลุม และ เชื่อมโยงการดำเนินงานชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

1. กำไรสุทธิ
  - กำไรสุทธิ ต่อพนักงาน
  - % กำไรสุทธิ ต่อสินทรัพย์รวมถ้วนเฉลี่ย
  - % ค่าใช้จ่ายดำเนินงานรวม ต่อรายได้รวม
2. เม็ดเงิน
  - เทียบงบประมาณ
  - อัตราการเติบโต
3. รายได้คอกเบี้ยรับ
  - เทียบงบประมาณ
  - อัตราการเติบโต
4. รายได้ที่มิใช่คอกเบี้ย
  - เทียบงบประมาณ
  - อัตราการเติบโต
5. ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย
  - เทียบงบประมาณ
  - อัตราการเติบโต
6. เงินให้กู้ยืม
  - เทียบงบประมาณ
  - อัตราการเติบโต
7. การรับชำระหนี้
  - เทียบงบประมาณ
  - อัตราการเติบโต
8. คุณภาพสินทรัพย์
  - เทียบงบประมาณ
  - อัตราการเพิ่มหนี้ค้างชำระ

2.1.2 ทฤษฎีความต้องการถือเงินของเคนส์

(Keynes's Theory of Demand for Money)

เคนส์ แบ่งความต้องการถือเงินออกเป็น 3 ประเภท คือ ความต้องการถือเงินไว้สำรองเหตุฉุกเฉิน และ

ความต้องการถือเงินเพื่อแสวงหากำไร

1. ความต้องการถือเงินไว้สำหรับจับจ่ายใช้สอยประจำวัน (Transaction Demand for Money)

ปกติบุคคลธรรมดา หรือหน่วยธุรกิจจำเป็นต้องถือเงินไว้จำนวนหนึ่ง เพื่อใช้จ่ายประจำวันให้เพียงพอในระยะเวลาหนึ่ง ๆ ซึ่งเงินตราที่ถือไว้เพื่อใช้จ่ายประจำวันนี้ ทำหน้าที่สำคัญคือ เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเท่านั้น โดยทั่วไปบุคคลมักจะได้รับรายได้เพียงเดือนละครึ่งหรือ 2 สัปดาห์ต่อครึ่ง ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องถือเงินไว้จำนวนหนึ่งเพื่อใช้จ่ายในช่วงเวลาดังกล่าวคือตลอด 30 วัน หรือ 15 วัน ยิ่งระยะเวลาที่จะได้รับรายได้แต่ละครึ่งห่างกันเท่าไร ปริมาณเงินโดยเฉลี่ยที่จะต้องถือไว้ใช้จ่ายก็ต้องมากขึ้นเท่านั้น

นอกจากความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายประจำวันขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่จะได้รับรายได้แต่ละครึ่งแล้ว ยังขึ้นอยู่กับปริมาณรายได้ที่ได้รับอีกด้วย กล่าวคือ ความต้องการถือเงินไว้เพื่อใช้จ่ายประจำวันจะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของรายได้ ดังแสดงด้วยสมการทางคณิตศาสตร์ ได้ดังนี้

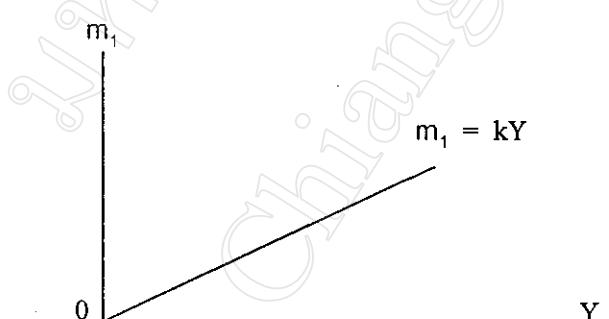
$$m_1 = kY$$

เมื่อกำหนดให้ : m_1 = ปริมาณเงินที่ต้องการถือไว้เพื่อใช้จ่ายประจำวัน และ Y = รายได้

k = อัตราส่วนของรายได้ที่ต้องการถือไว้เพื่อใช้จ่ายประจำวัน และ Y = รายได้

ดูภาพ

$$Y = \text{รายได้}$$

รูปที่ 2.1 แสดงความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายประจำวัน

รูปที่ 2.1 จะเห็นว่าเส้นความต้องการถือเงินเป็นเส้นตรง ทั้งนี้ เพราะอัตราส่วนของความต้องการถือเงินเพื่อใช้สอยประจำวันและเพื่อใช้ยามฉุกเฉิน(m_1) ต่อมูลค่าการค้าขายที่เกิดขึ้นคงที่ทุกรอบรายได้ โดยสัดส่วนจะมีค่าน้อยกว่า จึงเป็นเส้นลาดเอียงขึ้นทางขวา ปริมาณเงินที่ต้องการถือจะเพิ่มตามการเพิ่มของรายได้ โดยจะเพิ่มขึ้นน้อยกว่ารายได้

นอกจากนี้ความต้องการถือเงินนี้ อาจจะขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยด้วย ณ ระดับ

อัตราดอกเบี้ยสูง กล่าวคือ ปริมาณเงินที่ถือไว้ใช้จ่ายนี้จะเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงข้ามกับอัตราดอกเบี้ย หมายความว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นมาก ๆ ปริมาณเงินที่ถือไว้เพื่อใช้จ่ายประจำวันจะลดลง เพราะเงินที่ถือไว้ใช้จ่ายจะถูกเปลี่ยนเป็นหลักทรัพย์มากขึ้น แต่ย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ เหตุการณ์นี้มักจะเกิดเฉพาะกับผู้ถือเงินไว้ใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเป็นจำนวนมาก เช่น บริษัทใหญ่ๆ ที่ถือเงินไว้ใช้จ่ายเป็นจำนวนสูง อาจจะนำเงินออกมากซื้อหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนดีกว่าแทน ในช่วงที่ยังไม่ต้องการใช้เงิน ถ้าหากดอกเบี้ยสูงพอที่จะได้กำไรจากการลงทุน แต่สำหรับผู้ที่ถือเงินไว้ใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเป็นจำนวนน้อยและถือเงินไว้ในระยะเวลาอันสั้นแล้ว การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยย่อมไม่มีผลกระทบต่อความต้องการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอยประจำวันแต่อย่างใด ดังนั้น จึงมักสมนติให้ความต้องการถือเงินลักษณะประเภทนี้ขึ้นอยู่กับรายได้เพียงอย่างเดียว

2. ความต้องการถือเงินเพื่อสำรองไว้เพื่อเหตุฉุกเฉิน

(Precautionary Demand for Money)

ความต้องการถือเงินประเภทนี้เป็นผลมาจากการไม่แน่นอนของชีวิต คือ อาจเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดไม่ถึง หรือเกิดขึ้นโดยบังเอิญ เช่น กรณีเกิดภัยธรรมชาติเหตุ เจ็บป่วย กระแทกหัน ถูกไฟไหม้ออกจากงาน หรือถูกเลิกจ้าง เป็นต้น เหตุการณ์นี้ยากที่จะคาดไว้ล่วงหน้า บุคคลจึงจำเป็นต้องสำรองไว้ส่วนหนึ่งสมมูลกับน้ำไว้กินตอนฝนตกหรือประปาไม่ไหล ความต้องการถือเงินประเภทนี้ขึ้นอยู่กับรายได้ เพราะถ้ารายได้มากก็จะสามารถกันเงินไว้ได้มาก

ความต้องการถือเงิน 2 ประเภทถัดมาคือ สำรองไว้เพื่อใช้จ่ายประจำวัน ปริมาณเงินที่ต้องการถือขึ้นอยู่กับระดับรายได้และอัตราดอกเบี้ย แต่เพื่อให้การวิเคราะห์ง่ายขึ้น เราได้สมมุติให้อัตราดอกเบี้ยคงที่และต่อความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่าย 2 กรณีนี้อย่างมากหรือไม่มีเลย ดังนั้นความต้องการถือเงินเพื่อใช้สอยประจำวัน และเพื่อสำรองไว้เพื่อเหตุฉุกเฉิน จึงขึ้นอยู่กับระดับรายได้อย่างเดียว

$$m_1 = kY$$

3. ความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร (m_2)

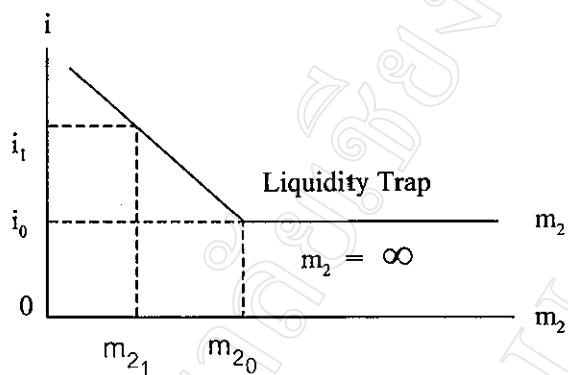
(Speculative Demand for Money)

ความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร (m_2) ของ Keynes คือ การถือเงินสดไว้ เนื่องจาก หรือโอกาสในการลงทุนต่อไป เช่น เก็บไว้ในลิ้นชัก กล่าวคือหลังจากแบ่งส่วนหนึ่งเพื่อใช้สอยประจำวัน และใช้ยามฉุกเฉินแล้ว (m_1) แล้ว จะถือเงินสดไว้ ๆ (m_2) เพื่อรอเวลาและจังหวะในการลงทุนซื้อหลักทรัพย์ต่อไป เพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดทุน (Capital Loss) โดยสมมติว่าบุคคลมีทางเลือกในการแสวงหากำไรสูงจากรายได้ของตน นอกเหนือจากการใช้ m_1 แล้ว ทางเลือกคือถือเงินสด (m_2) หรือซื้อหลักทรัพย์ (Bond) การถือเงินสด (m_2) นั้น แม้ไม่มีผล

ตอบแทนในรูปดอกเบี้ย แต่ปลดภัยจากขาดทุน (Capital Loss) ประเด็นสำคัญของการวิเคราะห์ก็คือ หน่วยธุรกิจหรือผู้ลงทุนที่แสวงหากำไร จะตัดสินใจเลือกถือระหว่างเงินสด (m_2) กับพันธบัตร (Bond) โดยมีหลักเกณฑ์ว่าควรจะถือเงินสด กับพันธบัตรมากน้อยอย่างไร จึงจะทำให้ได้กำไรสูงสุด หลักการพิจารณาคือ

(1) อัตราดอกเบี้ยในปัจจุบัน

$$i = \text{อัตราดอกเบี้ย} \quad (\text{Rate of Interest})$$

รูปที่ 2.2 แสดงความต้องการถือเงินเพื่อเก็บกำไร

i สูง ความต้องการคือ m_2 น้อย ให้กู้มาก

i ต่ำ ความต้องการคือ m_2 มาก ให้กู้น้อยไม่คุ้มความเสี่ยง

ความต้องการถือเงินเพื่อเก็บกำไรจึงขึ้นอยู่กับดอกเบี้ย

$$m_2 = f(i)$$

m_2 มีลักษณะ slope ลดลงจากซ้ายมาขวา หรือความต้องการถือเงินเพื่อเก็บกำไร จะแปรผันตรงข้ามกับอัตราดอกเบี้ย

เคนส์ ได้ชี้ให้เห็นว่า ในกรณีที่เศรษฐกิจตกต่ำมาก อันมีผลทำให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดคล่องจนถึงระดับหนึ่ง ซึ่งต่ำสุดและอัตราดอกเบี้ยจะไม่มีทางลดลงเท่ากับศูนย์ สมมติ Oi_0 เมื่อธนาคารกลางขยายปริมาณเงินเพิ่มขึ้น ปริมาณเงินที่เพิ่มขึ้นนั้นจะถูกบุคคลถือไว้ในรูปของเงินสด ไว้เพื่อเก็บกำไรเป็นอนันต์ (∞) กับอัตราดอกเบี้ยต่ำสุด หรือ $m_2 = \infty$ เราเรียกช่วงนี้ว่า กับดักสภาพคล่อง (Liquidity Trap)

(2) การคาดการณ์เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย

เนื่องจากราคาของพันธบัตร (PV) แปรผันไปในทางตรงข้ามกับอัตราดอกเบี้ย

$$\begin{aligned}
 PV &= \frac{R}{i} \\
 PV &= \text{มูลค่าปัจจุบันของพันธบัตร (Purchase price of Bond)} \\
 R &= \text{ผลตอบแทนต่อปีของพันธบัตร} \\
 &\quad (\text{Annual Fixed Revenue from Bond}) \\
 i &= \text{อัตราดอกเบี้ย (Rate of Interest)}
 \end{aligned}$$

จากสูตรอธิบายได้ว่า ผู้ถือเงินเพื่อเก็บกำไร ควรจะถือ m_2 หรือ ซื้อหลักทรัพย์ซึ่งจะทำให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีที่สุด พบว่ากรณีที่อัตราดอกเบี้ยอยู่ ณ 0% จะนั่นแสดงว่าอัตราดอกเบี้ยในอนาคตจะเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน นั่นหมายความว่าราคาหลักทรัพย์ในอนาคตจะลดลง สมมติพันธบัตร (PV) จะบันละ 1,000 บาท อัตราดอกเบี้ยปัจจุบัน (i) เท่ากับ 5% ผลตอบแทนต่อปี 50 บาท ถ้าคาดว่า i จะเพิ่มเป็น 10% ผู้เก็บกำไรเอาพันธบัตรออกขาย คือถือเป็น $m_2 = 1$ หมด เพราะถ้าเก็บในรูปของพันธบัตรจะขาดทุน (Capital Loss) เพราะราคาพันธบัตร (PV) ลดลงพิสูจน์ได้ดังนี้

$$PV = \frac{50}{10\%} = 500$$

ราคาพันธบัตรจะเหลือ 500 บาท ได้ผลตอบแทน (R) 50 บาท แต่ถ้าเอาเงิน 1,000 บาท ให้กู้ ณ อัตราดอกเบี้ย (i) 10% ได้ 100 บาท ซึ่งสูงกว่า

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ดังนี้

บุญชู ที湘สนนีย์ (2540) ได้ศึกษาวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนเชิงประเมินผลการดำเนินงานสาขาการพาณิชย์แห่งหนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ในรอบปี พ.ศ.2539 วิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ชี้วัดกำไรจากการดำเนินงานของสาขาการพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงราย 7 ประการ ได้แก่ กำไรสุทธิ, รายได้ดอกเบี้ยรับ, รายจ่ายดอกเบี้ย, เงินฝาก, เงินให้กู้ยืม, รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย และสินทรัพย์ที่มีคุณภาพ สำหรับการพยากรณ์อัตราการเจริญเติบโตของแผนงานต่าง ๆ ทั้ง 7 แผนงานนั้น ได้พยากรณ์โดยวิธี Exponential Smoothing Model ผลการศึกษาพบว่า กำไรสุทธิ, รายได้ดอกเบี้ยรับ, รายจ่ายดอกเบี้ย, เงินฝาก, เงินให้กู้ยืม, รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย และสินทรัพย์ที่มีคุณภาพ มีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 26.20, 2.55, 1.43, 0.65, 5.92, 27.92 และ 3.18 เรียงตามลำดับ สำหรับผลการพยากรณ์การเจริญเติบโตของแผนงานต่าง ๆ ทั้ง 7 แผนงานในไตรมาสที่ 3 เปรียบเทียบกับไตรมาสที่ 2 ของปี 2540 นั้นพบว่า กำไรสุทธิ,

รายได้คอกเบี้ยรับ, รายจ่ายคอกเบี้ย, เงินฝาก, เงินให้กู้ยืม, รายได้ที่ไม่ใช่คอกเบี้ย และสินทรัพย์ที่มีคุณภาพ จะมีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 0.08, 1.49, 2.95, 1.71, 2.40, -0.08 และ 3.21 เรียงตามลำดับ

สนธยา นริสศิริกุล (2535) ศึกษาปัจจัยที่มีผลผลกระทบต่อการออมภาคครัวเรือนไทยในการศึกษาปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออมของภาคครัวเรือนไทย ผลจากการสอนถ้วน 560 ครัวเรือน แสดงว่า เหตุผลในการออมในรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงิน ส่วนใหญ่จะคำนึงถึงความปลอดภัยและผลตอบแทนจากการออม ส่วนเหตุผลในการออมในรูปเงินฝากกับสถาบันการเงินพบว่าเกิดจากความพอใจในด้านบริการต่าง ๆ และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นสำหรับเหตุผล ในการออมนักสถาบันการเงินที่มีมาตรฐานจากผลตอบแทน ซึ่งได้รับมากกว่าการออมในสถาบันการเงินทางด้านจุดมุ่งหมายในการออมกับสถาบันการเงิน ส่วนมากต้องการออมไว้เพื่อเป็นทุนการศึกษา การรักษาพยาบาล เพื่อใช้ในยามชรา และเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์สำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ ทางด้านปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนที่มีนัยสำคัญคือ รายได้ต่อหัวจากแรงงาน อัตราตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ทางการเงิน และสินทรัพย์ตัวรากฐาน

สุรานันท์ โพธิ์ธาดา (2539) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดอุปทานการให้สินเชื่อ เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์โดยใช้ข้อมูลทุกตียุคสมัย ระหว่างปี พ.ศ. 2520 – 2536 และวิเคราะห์ด้วยสมการเด่นคือถอยหลังเส้นหาปัจจัย และนัยสำคัญทางสถิติของปัจจัยที่กำหนดอุปทานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดอุปทานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ที่สำคัญได้แก่ ปริมาณเงินฝากรวมที่ธนาคารพาณิชย์นำไปท่าประจำปี และปริมาณเงินให้กู้ยืมจากสถาบันการเงินในประเทศ อย่างไรก็ตามถ้ารัฐบาลเห็นความสำคัญของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ธนาคารกลางก็ควรจะหักหันธนาคารพาณิชย์กำหนดสัดส่วนของสินเชื่อที่อยู่อาศัยต่อสินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ให้สูงกว่าที่เป็นอยู่

สาวลักษณ์ ธรรมทีปกุล (2539) ศึกษาถึงปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนเกยตระกร ลูกค้า ธ.ก.ส. โดยปัจจัยเหล่านี้ประกอบด้วย รายได้ทรัพย์สินสุทธิ อายุของหัวหน้าครัวเรือน ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนผู้พึงพิงในครัวเรือน ตลอดจนปัจจัยทางด้านแรงงาน ใจในการออมของครัวเรือน ได้แก่ จุดมุ่งหมายในการออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย ชรา หรือยามฉุกเฉิน และการออมเพื่อการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน หรือเพื่อการลงทุนในการประกอบอาชีพ การศึกษาพฤติกรรมการออมของ

ครัวเรือน ใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (ordinary least square) ใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง พบว่า รายได้ และทรัพย์สินสุทธิเป็นปัจจัยกำหนดการออมของครัวเรือน อายุของหัวหน้าครัวเรือนไม่มีผลต่อ การออม รูปแบบการออมที่สำคัญของครัวเรือน คือ การออมในรูปทรัพย์สินสภาพคล่อง ได้แก่ การถือเงินสด ฝากเงินกับสถาบันการเงิน โดยมีเหตุผลในการออม คือ เพื่อกีบไว้ใช้ในยาม เก็บปวย ชรา หรือยามฉุกเฉิน และเพื่อการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน

อัจฉรา จิระพันธ์วนิช (2531) ได้ศึกษาแนวโน้มการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์ และเสนอแนวทางในการปรับปรุงกลยุทธ์ ทั้งนี้โดยมีสมมุติฐานว่า รายได้จากการให้สินเชื่อซึ่ง เป็นรายได้หลักประมาณ 70 – 80% ของรายได้ทั้งหมด มีแนวโน้มของอัตราเพิ่มที่ลดลงและ รายได้ส่วนที่เหลือ คือ รายได้จากการให้บริการและการลงทุนในหลักทรัพย์ มีแนวโน้มของอัตรา เพิ่มที่สูงขึ้น ผลจากการวิจัยพบว่ารายได้ในอดีต ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 – 2530 มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้ คือ รายได้จากการให้สินเชื่อ มีอัตราเพิ่มที่ชะลอตัวลงและรายได้จากการให้บริการ และการลงทุน ในหลักทรัพย์มีอัตราเพิ่มที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ และสำหรับการศึกษาถึงแนวโน้มในอนาคตของการ เปลี่ยนแปลงของรายได้ทั้งสองประเภท ตั้งแต่ พ.ศ. 2531 – 2541 ใช้วิธีศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อรายได้และพยากรณ์ค่าในอนาคต และนำมาใช้คาดคะเนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของรายได้ ทั้งสองประเภท ตั้งแต่ พ.ศ. 2531 – 2541 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อรายได้ จากการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ ได้แก่ ปริมาณการให้สินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยเงิน ให้กู้ยืมขั้นต่ำ และปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อรายได้จากการให้บริการและการลงทุนในหลักทรัพย์ ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ ได้แก่ ปริมาณเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ปริมาณสินค้าส่งออกและ นำเข้า และปริมาณเงินฝากและปัจจัยทั้งหมด ที่กล่าวมีผลในทางบวกต่อรายได้ นั่นคือปัจจัย เหล่านี้มีค่าเพิ่มขึ้น รายได้ก็จะมีค่าสูงขึ้นไปด้วย และจากการนำค่าคาดคะเนของปัจจัยเหล่านี้ ในอนาคตไปใช้ในการคาดคะเนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการให้สินเชื่อกับรายได้ จากการให้บริการ และการลงทุนในหลักทรัพย์ ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2541 พบ ว่ารายได้จากการให้สินเชื่อมีอัตราเพิ่มที่ช้าลง และรายได้จากการให้บริการและการลงทุนใน หลักทรัพย์ที่มีอัตราเพิ่มที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อความสำเร็จในการหารายได้จากการให้บริการ ธนาคาร พาณิชย์ควรปรับปรุงกลยุทธ์ในดุลต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการหารายได้ดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย การปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้เป็นโครงสร้างในลักษณะแบบราบ (Flat Organization) โดยมี ระดับการบังคับบัญชาขั้นอย่างต่ำ และมีการกระจายอำนาจค่อนข้างมาก ตลอดจนจัดให้มีการ ประสานงานเป็นอย่างดีนอกจากนี้ต้องมีการสร้างหัวหรือปรับปรุงบุคลากรให้มีคุณภาพ เพื่อสามารถ ให้บริการที่สร้างความพอใจให้ลูกค้าได้เป็นอย่างดี สำหรับกลยุทธ์ในด้านการตลาด ประกอบด้วย การพัฒนาบริการใหม่ เช่น ทางด้านวิสาหกิจชนกิจ (Merchant banking of investment banking) การ

ให้บริการธนาคาร อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic banking) และผลิตภัณฑ์การเงินใหม่ ๆ (Financial innovations) เช่น เครื่องมือที่ใช้ประกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน หรืออัตราดอกเบี้ยการแปลงทรัพย์สินเป็นตราสารการเงิน เพื่อนำออกขาย (Securitization) เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดในการหารายได้จากการให้บริการต่าง ๆ มากขึ้นในการนำบริการออกสู่ตลาด ปัจจัยสำคัญที่ควรใช้ในการกำหนดค่าธรรมเนียมในการให้บริการ คือ คุณค่าของบริการนั้น ๆ ในสายตาของผู้ใช้บริการ สำหรับการนำบริการออกสู่ลูกค้าทั่วไป ธนาคารอาจใช้เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสารที่พัฒนาไปมากเข้ามาช่วย โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าของลงทุนในช่องทางสื่อสาร (Network) และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ด้วย สำหรับการส่งเสริมบริการธนาคาร ควรกระทำให้ถึงตัวลูกค้าโดยตรง ยกเว้นบริการที่ไม่สัมบูรณ์ แต่ต้องการให้เข้าถึงลูกค้าจำนวนมาก อาจใช้วิธีโฆษณาทางโทรทัศน์ วิทยุ หรือนิตยสาร เป็นต้น